

Karmel 4/1995

Advents betraktelse: Håll er vakna!

Av Wilfrid Stinissen o.c.d.

"Har du sovit bra?" frågar vi varandra vänligt när vi träffas på morgonen. Däremot frågar vi inte på kvällen: "Har du vakat bra?" Att sova förefaller oss tydligen viktigare än att vaka. Men Jesus säger: "Håll er vakna!" (Matt 24:42).

Vad menar han med dessa ord?

Att vaka betyder, för det första, att *inte sova*. Kontrasten mellan att vaka och att sova kommer kanske allra tydligast fram i Getsemane, där Jesus utkämpar sin sista kamp (det grekiska ordet "agōnía" betyder kamp), medan lärjungarna sover. Inte ens hans upprepade varning förmår dem att hålla sig vakna. Redan på förklaringens berg hade lärjungarna visat att de var duktigare i att sova än i att vaka. "Petrus och de andra hade fallit i djup sömn", skriver Lukas (9:32). "Hur kunde de sova när något så stort pågick på berget?" undrar vi kanske.

Men eukaristin är en mycket större händelse än Jesu förklaring, och vågar vi påstå att vi alltid är klarvakna under mässan? Är inte lärjungarnas sömnighet något som är evigt modernt? Präglas inte vårt liv ofta av slapphet och tröghet, av brist på närvaro och uppmärksamhet? Skulle vi ärligt våga säga med psalmisten: "Jag bär min själ alltid i min hand" (Ps 119:109)?

Med andra ord: gör vi det vi har att göra verkligen med livet som insats? Lever vi inte snarare i ett slags dvala? Liknar vi inte sömngångare i stället för de löpare som Paulus talar om: löpare som springer för att vinna priset (1 Kor 9:24)? Vi kristna borde vara de mest vakna människor som finns. Vi är ju ljusets barn och dagens barn. "Vi tillhör inte natten eller mörkret. Därför får vi heller inte sova som de andra utan måste hålla oss vakna" (1 Tess 5:5-6). Vakenhet, närvaro, medvetenhet, uppmärksamhet, det borde präglade vårt liv.

Den helige Johannes av Korset beskriver den kontemplativa bönen som en kärleksfull "uppmärksamhet". Det är sannerligen inget sömnlignande tillstånd. Där finns en vaken uppmärksamhet. *Om* vi har så svårt att vara "uppmärksamma" i bönen, är det kanske därför att vi aldrig är riktigt uppmärksamma. Det är inte märkligt att vi är okoncentrerade i bönen när vi lever så okoncentrerat.

Det vore en utmärkt föresats när vi nu börjar adventstiden, att ofta komma ihåg Jesu uppmaning: "Håll er vakna" och lyda den. Vi får inte vara marionetter och låta oss styras av allt som tillfälligtvis kommer i vår väg. Vi har ett ansvar, vi har ett uppdrag. Det gäller att vara vakna, alerta, och inte ge efter för slöhet eller sömnhet. Om vi under denna adventstid ofta kunde höra Jesus som säger: "Håll dig vaken"!

Att vaka betyder, för det andra, att *vara disponibel*, att stå till förfogande. Om vi håller oss vakna är det inte för vakenhetens utan för uppdragets skull. Vi är vakna för att kunna möta Gud när han kommer, för att kunna ta emot den uppgift han vill ge oss. "Se, här är jag", säger den som är disponibel. Så säger Samuel och Jesaja när Gud kallar på dem. "Jag är Herrens tjänarinna" säger den mest disponibla av alla människor, hon som Kyrkan i denna adventstid ständigt pekar på. I en människa som är disponibel finns plats inombords, hon kan ta emot andra än sig själv. Det finns plats för andras sorg och glädje.

Vi har alla ganska lätt att känna om en människa är disponibel eller ej, om hon kan vara ett hem för oss eller om hon är stängd. Motsatsen till disponibilitet är själv-upptagenhet. Ett sannerligen suggestivt ord! Hos vissa människor är dörren alltid försedd med en lapp som säger: upptagen. Det som lappen inte säger men alla förstår är att personen ifråga är upptagen av sig själv. Kanske sätter vi själva upp en sådan lapp utan att veta det?

Som vi är i våra medmänskliga relationer, så är vi också i vår relation till Gud: disponibla eller självupptagna, öppna eller stängda. Gud kommer till oss, inte bara på den yttersta dagen, inte bara vid jul eller i eukaristin, utan varje ögonblick. Han är alltid kommande. Är vi alltid eller nästan alltid upptagna av oss själva? Då går vi miste om den glädje som Gud vill dela med oss genom att låta oss delta i hans räddningsverk i världen.

I Uppenbarelseboken läser vi att församlingen i Sardes får en skarp varning därför att den inte är disponibel och inte bryr sig om att Herren kan komma när som helst: "Vakna upp ... Ty om du inte vaknar, skall jag komma som en tjuv, och du skall inte veta vilken stund jag kommer över dig" (3:2-3). Det är sorgligt att inte vara beredd när Herren knackar på dörren. Hur mycket mer glädje skulle vi inte ge och få om vi inte missade så många chanser!

Att vaka betyder, för det tredje, att *längta*. I buddhismen består den högsta fullkomligheten i att utsläcka längtan. I kristendomen är det helt annorlunda. Där är längtan helig. En kristen är ju fylld av den helige Ande, och Anden är ström, strömdrag. Han driver Fadern mot Sonen och Sonen mot Fadern, han driver oss alla mot varandra för att göra oss till ett. Bibeln säger aldrig att vi inte skall längta.

De underbara bilder Bibeln använder visar att den tar skapelsens och människans naturliga längtan på allvar: "Som hjorten längtar till vattenbäckar" (Ps 42: 2), "som tjänares ögon ser på deras herres hand, som en tjänarinns ögon på hennes frus hand" (Ps 123:2), "min själ väntar ... mer än väktarna efter morgonen, ja, mer än väktarna efter morgonen" (Ps 130:6).

Gud brukar inte annullera utan integrera. Han har skapat oss som längtande varelser. Det är aldrig fel att längta, bara vi längtar efter den sanna rikedom. Under adventstiden skärps vår längtan och samtidigt kanaliseras den i rätt riktning. Gång på gång upprepas det att Herren kommer, och Kyrkan förtröttas aldrig att säga: Kom!

Meningen med advent är bland annat att vår längtan skall genomgå en inre förvandling. I stället för att splittra vår längtan på tusen oväsentliga saker, lär vi oss nu att längta efter honom som är den store efterlängtede, honom som ensam kan fylla vår längtans avgrund. I stället för att fördela sig på massor av små bäckar och rännilar som rinner ut i sanden, bör vår längtan bilda en bred och mäktig flod som strömmar rakt mot Gud. "Vem har jag i himmelen utom dig! Och när jag har dig, då frågar jag efter intet på jorden" (Ps 73:25).

Det går en obeskrivlig ström av längtan genom adventsliturgin. Gud lockar oss. "Se, jag kommer", säger han (Upp 12:20). "Och Anden och bruden säger: 'Kom!' Och den som hör det skall säga: 'Kom!' Och den som törstar skall komma. Och den som vill skall fritt få dricka av livets vatten" (Upp 22: 1 7).

Adventstidens nåd är att den skapar en ny vakenhet i oss som gör att vi blir disponibla för Herren som kommer, och fulla av längtan efter att han skall komma mer och mer. Det gäller inte att spekulera över den yttersta dagen, när och hur Jesus skall komma tillbaka. Det bästa sättet att förbereda oss till den dagen är att *nu* vara så längtansfullt öppna att han kan komma in i oss när han vill.

Det underbara är att han *alltid* vill.